RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 79.423/1
van 29 mei 2026

over

amendementen op het ontwerp van decreet ‘tot wijziging van meerdere decreten over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs en de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad’ (*Parl. St*. Vl. Parl. 2025-26, nrs. 759/11 tot 759/14)

‡LW-CJF[LAFDA-HJECDVT‡

Op 21 mei 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Voorzitster van het Vlaams Parlement verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over amendementen op het ontwerp van decreet ‘tot wijziging van meerdere decreten over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs en de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad’ (*Parl. St.* Vl. Parl. 2025-26, nrs. 759/11 tot 759/14).

De amendementen zijn door de eerste kamer onderzocht op 26 mei 2026. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Eline YOSHIMI, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Ronald VAN CROMBRUGGE, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 29 mei 2026.

*

‡LW-CJF[LAFDA-HJECDVT‡

1.1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het spoedeisende karakter van de adviesaanvraag gemotiveerd:

> "door het feit dat studenten vanaf 2 juni 2026 een aanvraag zullen kunnen indienen voor een studietoelage voor het academiejaar 2026-2027. Aanvragen voor 26-27 zullen onder de nieuwe regelgeving behandeld moeten worden. Vanaf midden juni start de administratie met het onderzoeken en verwerken van deze aanvragen, zodat tijdig kan worden nagegaan welke studenten in aanmerking komen voor een toelage binnen het nieuwe academiejaar. Uiteraard dienen zij hiervoor het juiste regelgevend kader te kennen. Zolang zij niet kunnen beslissen, zullen de aanvragen zich opstapelen, wat zal leiden tot een onvermijdelijke vertraging in de uitbetaling.
>
> Het is ook van groot belang dat de toepasselijke voorwaarden en criteria zo snel mogelijk definitief worden vastgelegd en gecommuniceerd, ook voor studenten (en hun gezinnen) en de onderwijsinstellingen. Duidelijke en rechtszekere informatie is nodig voor studenten om hun aanvraag correct en volledig te kunnen indienen en om hun financiële planning voor het komende academiejaar te organiseren. Ook voor de onderwijsinstellingen is tijdige duidelijkheid essentieel om de dossiers efficiënt en correct te behandelen, studenten correct te informeren en vertragingen te vermijden.
>
> Daarnaast omvat dit decreet ook een luik rond de stopzetting van de subsidie aan de Brusselse kinderdagverblijven en naschoolse opvang van het GO. Wanneer ook deze regelgeving niet hoogdringend aangenomen wordt, blijven er personeelsleden in onduidelijkheid over hun tewerkstelling in het schooljaar 2026-2027. Ook hier is het dus nodig dat deze wetgeving zo snel mogelijk door het parlement aangenomen wordt. Talmen betekent ook hier onzekerheid."

1.2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,[1] alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN DE AMENDEMENTEN

2.1. De om advies voorgelegde amendementen strekken ertoe wijzigingen aan te brengen aan verschillende onderdelen van het ontwerp van decreet 'tot wijziging van meerdere decreten over het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, wat betreft de studietoelagen in het hoger onderwijs en de kinderdagverblijven en voor- en nabewaking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad' (hierna: ontwerpdecreet), dat is goedgekeurd door de bevoegde commissie van het

[1] Aangezien het om amendementen bij een ontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

‡LW-CJF[LAFDA-HJECDVT‡

Vlaams Parlement[2] en dat ter bespreking en stemming voorligt in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

2.2. De amendementen nrs. 21 tot 27 beogen wijzigingen aan te brengen aan de artikelen 2 en 3 van het ontwerpdecreet, die betrekking hebben op de studietoelagen in het hoger onderwijs, en aan artikel 16 van hetzelfde ontwerpdecreet, dat de ermee samenhangende overgangsregeling vastlegt. De amendementen hebben betrekking op het schrappen van de leeftijdsvoorwaarde van 30 jaar om aanspraak te kunnen maken op een studietoelage[3], het verlagen van het aantal (54) studiepunten dat een student moet opnemen alvorens recht te hebben op een studietoelage[4], het aanvullen van de gevallen waarin van dat aantal studiepunten kan worden afgeweken,[5] alsook het aanpassen van de overgangsregeling door de bestaande regeling van toepassing te laten op bepaalde studenten die op 1 juni 2026 waren ingeschreven in een opleiding van het hoger onderwijs[6] en door de toepassing in de tijd van de nieuwe regeling met betrekking tot de studietoelagen een jaar uit te stellen[7].

De amendementen nrs. 28 tot en met 32 strekken ertoe om de artikelen 11 tot en met 15 van het ontwerpdecreet te schrappen. Deze te schrappen bepalingen hebben betrekking op het stopzetten van de financiering vanuit het beleidsdomein Onderwijs van de personeelsleden in de kinderdagverblijven en in de voor- en naschoolse opvang in de basisscholen van het gemeenschapsonderwijs in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN DE AMENDEMENTEN

Amendement nr. 22

3. Amendement nr. 22 strekt ertoe om in het bij artikel 3 van het ontwerpdecreet ontworpen artikel 24, § 2, van het decreet van 8 juni 2007 ‘betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap’ telkens het getal “54” te vervangen door het getal “27”, en derhalve de bestaande algemene ondergrens van het aantal op te nemen studiepunten te handhaven.

Het gevolg hiervan is echter dat de aldus gewijzigde bepaling niet langer coherent is met de uitzondering waarin het bij artikel 3 van het ontwerpdecreet ontworpen artikel 24, § 2, vierde lid, 3°, van het decreet van 8 juni 2007 voorziet. Uit het samen lezen van laatstgenoemde bepaling met de bij amendement nr. 22 gewijzigde inleidende zin van artikel 24, § 2, vierde lid, volgt immers dat de student die *minder dan 27 studiepunten* opneemt in aanmerking komt voor een studietoelage als hij zich inschrijft voor opleidingsonderdelen die starten in het tweede semester van een academiejaar en “*minstens 27 studiepunten* opneemt” in één opleiding, tenzij de opbouw

[2] *Parl.St.* Vl.Parl. 2025-26, nrs. 759/10.

[3] Amendement nr. 21.

[4] Tot het vigerende aantal van 27 studiepunten (amendement nr. 22), tot 30 studiepunten (amendement nr. 27) en tot 45 studiepunten (amendement nr. 25).

[5] Amendement nr. 23.

[6] Amendement nr. 26.

[7] Amendement nr. 24.

‡LW-CJF[LAFDA-HJECDVT‡

van het curriculum van de opleiding, of de organisatie van het academiejaar ertoe leiden dat een student niet kan inschrijven voor een traject met een omvang van *minimum* 27 studiepunten.

Een student kan evenwel niet tegelijk “minder dan” en “minstens” 27 studiepunten opnemen. Op dit punt lijkt de tekst van artikel 3 van het ontwerpdecreet nog bijkomend te moeten worden geamendeerd.

4. Amendement nr. 22 heeft tot gevolg dat door het samen lezen met de overige onderdelen van het bij artikel 3 van het ontwerpdecreet gewijzigde artikel 24, § 2, van het decreet van 8 juni 2007 bepaalde bijkomende groepen van studenten, in afwijking van de algemene regeling, al dan niet bij wege van individuele maatregel, recht zullen krijgen op een studietoelage wanneer ze minder dan 27 studiepunten opnemen. Aldus wordt ten opzichte van de bestaande regeling een nieuw verschil in behandeling gecreëerd tussen verschillende groepen studenten waarvoor de verantwoording van amendement 22 geen verantwoording biedt. Het betrokken amendement kan geen doorgang vinden tenzij voor dit verschil in behandeling een afdoende verantwoording bestaat die best tijdens de parlementaire bespreking tot uiting komt.

Eenzelfde bedenking kan worden geformuleerd bij amendement nr. 27.

Amendement nr. 23

5.1. Amendement nr. 23 strekt tot invoeging van een punt 6° in het bij artikel 3 van het ontwerpdecreet ontworpen artikel 24, § 2, derde lid, van het decreet van 8 juni 2007, dat een bijkomende reden invoert op grond waarvan een student die minder dan 54 studiepunten opneemt toch in aanmerking komt voor een studietoelage, met name als “de hogeronderwijsinstelling heeft vastgesteld dat de sociale of individuele omstandigheden van de student van die aard zijn dat het niet mogelijk is om 54 studiepunten op te nemen”.

Hoewel het amendement overeenkomstig de verantwoording ertoe strekt om “de decretale tekst in overeenstemming [te brengen] met de bedoeling zoals omschreven in de memorie van toelichting”, leidt de manier waarop het amendement is vormgegeven tot onduidelijkheid.

5.2. De precieze verhouding tussen het bij artikel 3 van het ontwerpdecreet ontworpen artikel 24, § 2, derde lid, 4°, van het decreet van 8 juni 2007, dat de afwijkingsgrond “uitzonderlijke sociale of individuele omstandigheden” vastlegt en het bij het amendement ingevoegde artikel 24, § 2, derde lid, 6°, van het decreet van 8 juni 2007, dat de afwijkingsgrond “de hogeronderwijsinstelling heeft vastgesteld dat de sociale of individuele omstandigheden van de student van die aard zijn dat het niet mogelijk is om 54 studiepunten op te nemen” bepaalt, is immers volstrekt onduidelijk.

Dat is niet enkel het geval omdat het bij artikel 3 van het ontwerpdecreet ontworpen artikel 24, § 2, achtste lid, al impliciet bepaalt dat de hogeronderwijsinstelling het statuut van “uitzonderlijke sociale of individuele omstandigheden” toekent. Dat is in het bijzonder het geval omdat het bij artikel 3 ontworpen artikel 24, § 2, zevende lid, 3°, van het decreet van 8 juni 2007 één geval omschrijft waarin het statuut van “uitzonderlijke sociale of individuele omstandigheden”

‡LW-CJF[LAFDA-HJECDVT‡

kan worden toegekend op een wijze die woordelijk nagenoeg overeenstemt met het bij amendement nr. 23 ingevoegd punt 6°, met name wanneer “de sociale of individuele omstandigheid waarin de student zich bevindt, […] zo specifiek van aard [is] dat de rector of algemeen directeur van de hogeronderwijsinstelling oordeelt dat het niet mogelijk is om 54 studiepunten op te nemen”. Uit het samen lezen van de verschillende onderdelen van het bij het geamendeerde artikel 3 ontworpen artikel 24, § 2, van het decreet van 8 juni 2007 is het dan ook volstrekt onduidelijk in welk geval de student waarvan de sociale of individuele omstandigheden (of omstandigheid) (specifiek) van (die) aard zijn (is) dat het niet mogelijk is om 54 studiepunten op te nemen, een beroep moet doen op punt 4° dan wel op punt 6° en in welk geval de hogeronderwijsinstelling de afwijking moet toekennen op grond van punt 4° dan wel op grond van punt 6°.

Gelet op de overlap die lijkt te bestaan tussen de hierboven besproken bepalingen lijkt amendement nr. 23 dan ook overbodig om de in de verantwoording van het amendement verwoorde nagestreefde doelstelling te bereiken. Uit het samen lezen van artikel 3, derde lid, 4°, en artikel 3, zevende lid, 3°, blijkt immers afdoende dat de rector of de algemeen directeur van de hogeronderwijsinstelling over de mogelijkheid beschikt om “via maatwerk” op individuele wijze toe te staan dat minder dan 54 studiepunten wordt opgenomen als de sociale of individuele omstandigheid waarin de student zich bevindt, zo specifiek van aard is dat het niet mogelijk is om 54 studiepunten op te nemen.

Indien het evenwel de bedoeling zou zijn om voor de hogeronderwijsinstellingen minder bijkomende administratieve verplichtingen te creëren door de vaststelling van de specifieke aard van de sociale of individuele omstandigheid niet door het hoofd van de hogeronderwijsinstelling te laten beoordelen, maar door mogelijk te maken dat andere organen van de instelling in het kader van bestaande procedures en begeleidingsstructuren met betrekking tot bijzondere statuten en dergelijke hierover kunnen oordelen, wat de verantwoording bij het amendement lijkt te suggereren, wordt hieraan beter tegemoet gekomen door artikel 3 van het wetsontwerp zo te amenderen dat het ontworpen artikel 24, § 2, zevende lid, 3°, van het decreet van 8 juni 2007 in die zin wordt gewijzigd.

Gelet op de coherentie en de leesbaarheid van de ontworpen regeling, moet in elk geval worden afgezien van amendement nr. 23 in zijn huidige vorm.

Amendement nr. 25

6. Amendement nr. 25 houdt een verlaging in van het aantal studiepunten in die door de studenten moet worden opgenomen, maar dat aantal ligt toch nog steeds substantieel hoger dan in de vigerende regelgeving. In zoverre dit aantal als een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau kan worden beschouwd, dienen de indieners van het amendement na te gaan, gelet op de uitzonderingen die in het bij artikel 3 van het ontwerpdecreet ontworpen artikel 24, § 2, van het decreet van 8 juni 2007, zijn geformuleerd, of het voorgestelde amendement voor sommige categorieën van deeltijdse studenten geen onevenredige gevolgen zal hebben.

‡LW-CJF[LAFDA-HJECDVT‡

Amendement nr. 27

7. Amendement nr. 27 vervangt in artikel 3 van het ontwerpdecreet telkens het getal “54” door het getal “30”.

De vraag rijst of in dat geval de uitzondering zoals bepaald in het bij artikel 3 van het ontwerpdecreet ontworpen artikel 24, § 2, vierde lid, 3°, van het decreet van 8 juni 2007, dat betrekking heeft op het geval dat de student “minstens 27 studiepunten opneemt in één opleiding” nog wel nut heeft. Het verschil in studiepunten tussen de algemene verplichting om minstens 30 studiepunten op te nemen om in aanmerking te komen voor een studietoelage, en de uitzonderingsregeling waaruit voortvloeit dat de student een studietoelage kan ontvangen indien hij zich inschrijft voor opleidingsonderdelen die starten in het tweede semester van een academiejaar en minstens 27 studiepunten opneemt in één opleiding, zal zo klein zijn dat de uitzonderingsregeling niet langer een nuttig effect lijkt te hebben.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Eline YOSHIMI Pierre LEFRANC

‡LW-CJF[LAFDA-HJECDVT‡